

Kielenkäytön
perusteet
Espoon
kristillisessä
koulussa

Miksi EKK:lle kehitettiin nyt kielenkäytön perusteet?

- Käytännön tilanteet
 - Monikielisyyden lisääntyminen kouluyhteisössä
 - Kaksikielinen ja kielirikasteinen opetus
- Opetushallituksen tuki
 - Hankerahoitus
 - Kaksarin koulutukset ja Peeter Mehiston työpajat

Kielenkäytön perusteiden tarkoitus

- **Vahvistaa** kaikkia arvostavaa, laadukasta kielellistä oppimisympäristöä ja kouluyhteisöä
- **Tuo kouluyhteisön tietoisuuteen** EKK:n arvostuksen kieliä kohtaan
- **Luo** yhteisen linjan siinä, miten kielenkäyttöön koulussa suhtaudutaan
- **Auttaa** koulun ja kodin välisessä yhteistyössä ja selkeyttää kieleen liittyviä tilanteita kouluarjessa
- **Tekee näkyväksi** koulussa tapahtuvan arvokkaan työn oppilaiden kielen kehityksen hyväksi.

Yhteys koulun arvoihin

- Aito kohtaaminen
- Lähimmäisen kunnioittaminen, arvostaminen ja palveleminen
- OPS: erilaiset kulttuurit ja ihmisten erilaisuus rikastuttavat elämäämme
- Sijaintimme vuoksi suomalaisen kulttuuriperinnön ja kielitaidon siirtäminen sukupolvelta toiselle

EKK:n kielifilosofia

- EKK on kielitietoinen ja kielimyönteinen koulu.
- Kieli ei ole vain yksi oppimisen ulottuvuus vaan oppimisen tärkein voimavara.
- Oppilaiden monikulttuurisista taustoista ja kielitaidoista puhutaan myönteisesti, samoin kuin suomalaisesta kulttuurista ja Suomessa käytetyistä kielistä.
- EKK:ssa ketään ei kiusata tai syrjitä kotikielen, aksentin tai murteen perusteella. EKK on turvallinen ympäristö kielten harjoitteluun.

Kielitietoisuus

*Kielitietoisessa koulussa **kielen keskeinen merkitys** oppimisessa, opetuksessa, arvioinnissa ja kaikessa toiminnassa **tunnistetaan**. Tämä tarkoittaa kaikkien kielten arvostamista ja luontevaa näkyvyyttä koulussa toimintakulttuurin tasolla. Opetuksessa se tarkoittaa kielitietoisia työtapoja.*

- Kielitietoinen opetus – kielitietoinen koulu. Opetushallituksen opas, 2017.

Opetuskieli

- Koulun opetuskieli on **suomi**.
- Suomenkielisten tehtävien tekemiseen **ei käytetä käännösohjeita**, vaan harjoitellaan itse kielen tuottamista.
- Vieraiden kielten tunneilla käytetään **mahdollisimman paljon opittavaa kohdekieltä**.
- Kaksikielisessä ja kielirikasteisessa englanninkielisessä opetuksessa myös englannin kieltä käytetään **harkittujen suunnitelmien mukaan oppitunneilla sekä koulun rutiineissa**.

Opetushenkilöstön ja oppilaiden välinen kieli

EKK:ssa opetushenkilöstön ja oppilaan välinen kieli on ensisijaisesti suomi.

Kaikki vuorovaikutustilanteet koululla ovat kielenoppimistilanteita. Suomea käytetään opetuksen lisäksi myös muussa kanssakäymisessä oppilaiden kanssa.

S2 oppilaat ja monikieliset oppilaat

- S2 oppilaiden kanssa ei **käytetä muuta äidinkieltä varmistamaan asian ymmärtämistä**, vaan sen sijaan käytetään eri tapoja ilmaista samaa asiaa suomeksi.
- Oppilaalle, joka kokee ettei saa ilmaistua itseään suomeksi ja puhuu koulun aikuisille esimerkiksi englantia, **vastataan pääsääntöisesti suomeksi** hänen suomen kielen taidon vahvistamiseksi.
- Oppilaiden **rikasta kielitaustaa voidaan kuitenkin käyttää opittavan asian pohtimisessa**, kun mietitään miten sama asia sanotaan eri kielissä ja mitä uutta ajattelua eri kielten tapa ilmiäsitä sama asia voi edustaa.

understand

käsittää

เข้าใจ khao chai

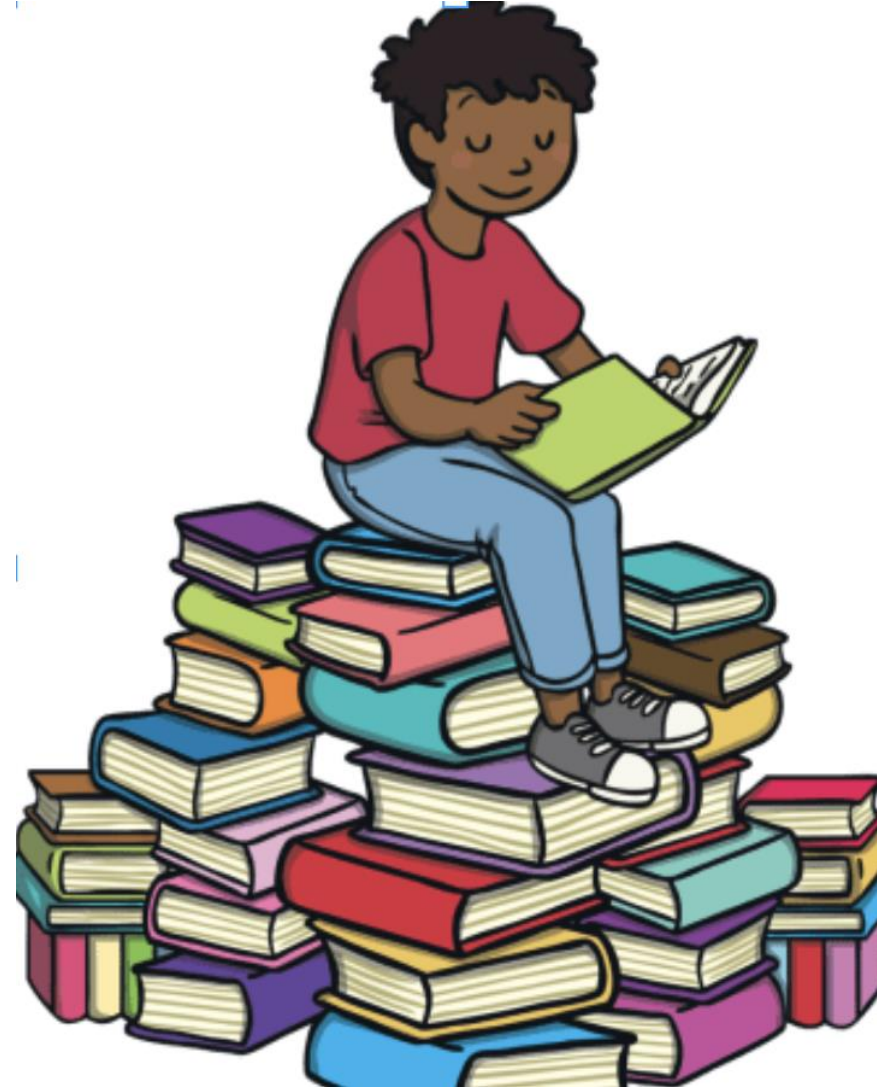
Vieraiden kielten opettajat

- Vieraiden kielten opettajat voivat **halutessaan käyttää opettamaansa kieltä kohdatessaan oppilaitansa koululla oppituntien ulkopuolella.**
- Kielirikasteista opetusta pitävä **natiivienglannin opettaja käyttää englantia koulun arjessa.** Hänen työkuvaansa kuuluu keskusteleminen englanniksi myös luokkahuoneen ulkopuolella.
- **Kaksikielisten luokkien opettajat** käyttävät englantia oppilaiden kanssa myös koulun arjessa **lukukauden alussa tehtävien suunnitelmien mukaisesti.** Tavoitteena on vahvistaa oppilaan heikompaa kieltä.
 - S2 oppilaiden kanssa pyritään siis puhumaan mahdollisimman paljon suomea kun taas suomenkielisten kotien lasten englannin taitoa vahvistetaan käyttämällä rutiineissa myös englantia.

Kirjasto

- EKK:n kirjasto on pääosin suomenkielinen.
- Englanninkielisen osaston kirjamäärää pyritään nostamaan oppilaiden englannin kielen oppimisen tukemiseksi.
 - Kaksikielisillä luokilla sähköinen RAZ Kids -kirjasto
- Kirjastoa pyritään kasvattamaan niin, että siellä olisi kirjoja ensisijaisesti kaikilla koulussa opetettavilla kielillä.

Kaksikieliset luokat

Kaksikielisessä opetuksessa opiskellaan eri oppiaineita englanniksi ja suomeksi. **Kaksikielisessä opetuksessa käytetään CLIL-menetelmää (Content and Language Integrated Learning).**

Englanninkielisen opetuksen määrä on korkeintaan 25%. Vähintään 75% opetuksesta on oltava suomenkielistä.

Kaksikielisissä luokissa englantia voidaan käyttää koulun rutiineissa ja aamupiireissä. On kuitenkin huomioitava, että kaksikielisten luokkien oppilaat oppivat myös näihin tilanteisiin liittyvät asiat myös suomeksi.

Kaksikielisillä luokilla ei käytetä englantia suomen kielen tunneilla, kun taas englannin tunneilla käytetään mahdollisimman vähän suomea.

Kaksikielisillä luokilla on myös natiivienglanninopettajan kanssa yhteisopettajuutena järjestettäviä tunteja. Näillä tunneilla käytetään mahdollisimman paljon englantia. Luokan opettaja ei käännä natiivienglannin opettajan opetusta, vaan auttaa muilla tavoin varmistamaan oppilaiden ymmärtämisen. Natiivienglanninopettajan tunnit ovat alkuopetuksessa tavanomaisesti matematiikan tai englannin (Phonics) tunteja.

Matematiikan oppikirjat ovat kaksikielisellä luokalla englanninkieliset. Opettaja varmistaa, että oppilaat oppivat matematiikkaan liittyvän sanaston myös suomeksi. Muut oppikirjat ovat suomenkielisiä. Niitä täydennetään englanninkielisellä materiaalilla tarpeen mukaan.

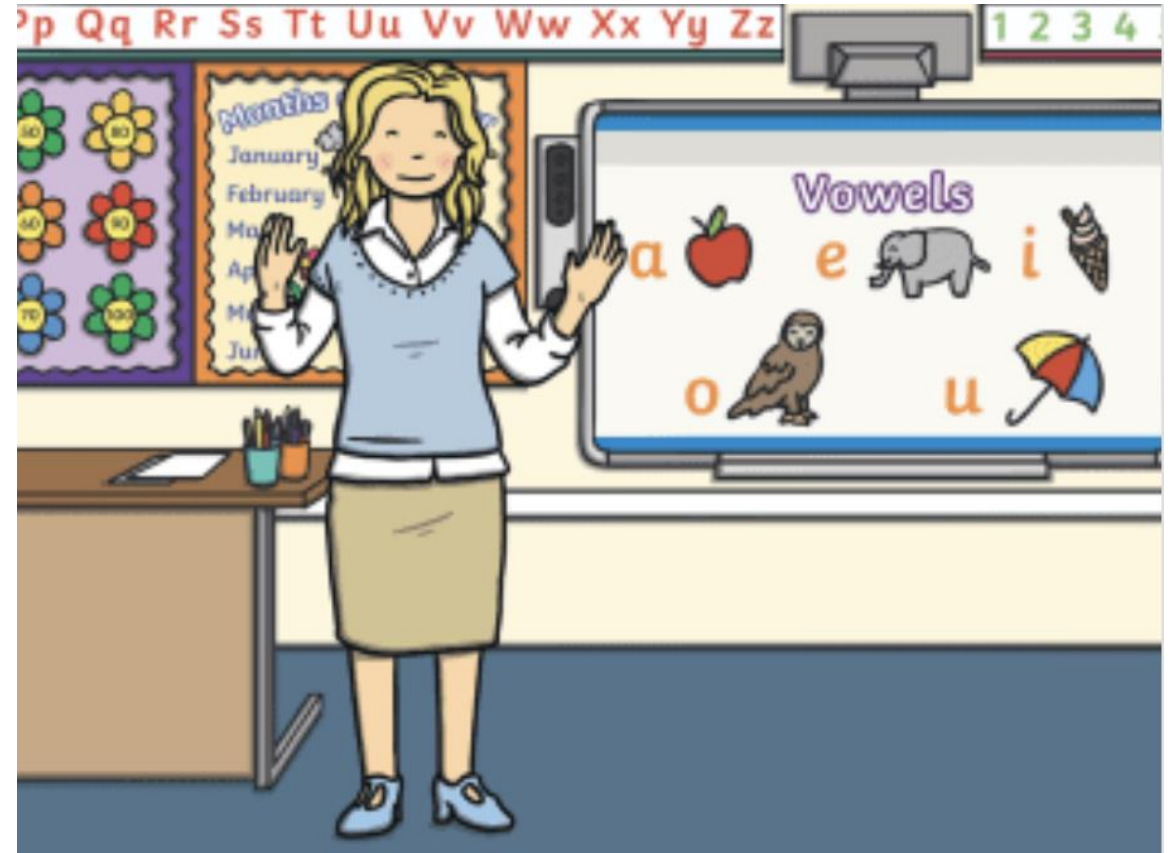
Kaksikielisen luokan ensimmäisen luokan syksyllä keskitytään lukemaan oppimiseen suomeksi.

Englannin lukeminen aloitaan ensimmäisen luokan kevätlukukaudella. Lukuläksyjä tulee syksyllä vain suomeksi, keväällä molemmilla kielillä. **Toisesta luokasta lähtien lukuläksyjä tulee syksystä asti molemmilla kielillä.**

Yhteisopettajuus kielirikasteisessa opetuksessa

- Kielirikasteiset tunnit sovitaan yhdessä luokanopettajan kanssa. Ne eivät kuitenkaan voi olla suomen kielen tunteja.
- **Kielirikasteisilla tunneilla luokan opettaja ei käännä nativienglanninopettajan opetusta lause lauseelta. Sen sijaan sovitaan yhdessä, mikä osio on englanniksi ja miten opetettavaa asiaa rikastutetaan englannin kielellä.**
- Kielirikasteisten tuntien aikana natiivienglanninopettaja käyttää oppilaille puhuttaessa englantia ja luokanopettaja suomea.
- Opettajat voivat puhua luokassa keskenään englantia.

Oppilaiden keskinäinen kieli

- EKK:ssa ymmärretään, että oppilailla voi olla eri kieliä joilla he luontevasti keskustelevat toistensa kanssa. Suomenkielisissä luokissa käytetään kuitenkin oppitunneilla suomen kieltä.
- Oppilaita kannustetaan ja rohkaistaan suomen kielen käyttämiseen, vaikka kielitaito olisi vielä vähäistä. Suomen kieltä puhuvia kannustetaan myös rohkaisemaan S2 -oppilaita käyttämään suomea ja kuuntelemaan kärsivällisesti myös niitä, jotka eivät ilmaise itseään vielä sujuvasti suomeksi.

• Oppilaiden luontaista kielivalintaa välitunneilla ja käytävillä ei rajoiteta

• Kuitenkin koulussa korostetaan, että suomen kieltä saa aina käyttää tuntien ulkopuolella. **Jos puhutaan muita kieliä, niitä ei saa käyttää toisten poissulkemiseksi.**

Oppilaspalaverien kieli

Oppilaspalaverien kieli on **ensisijaisesti suomi**.

EKK:n kohtaamisen kulttuuri näkyy kuitenkin oppilaspalavereissa niin, että **perheen tarpeita mietitään kielivalinnassa**. Muita kieliä käytetään jos/ kun yhteistyö ja asian eteenpäin vieminen sitä vaatii.

Oppilaspalaverien kieltä ei siis rajata pelkäksi suomeksi, vaan **käytetään tilanteessa luontevinta kieltä joka tukee yhteyden rakentamista**.

Asiakkaalla on tarvittaessa oikeus käyttää tulkkia palavereissa. Koulun vastuulla on järjestää tulkkaus.

Kaksikielisten luokkien opettajia lukuunottamatta **koulun henkilökuntaa ei velvoiteta käyttämään muuta kieltä kuin suomea**. Koulun ammattilaiset saavat aina esittää asiansa suomeksi, jos kokevat pystyvänsä niin kommunikoimaan asiansa mahdollisimman tarkasti. **Tulkkia voidaan käyttää myös opettajan tai muun palaveriin koulun puolesta osallistuvan toiveesta**.

Vanhempainiltojen kieli

- Koulun vanhempainiltojen kieli on suomi.
- Tulkkausta järjestetään mahdollisuuksien mukaan englanniksi tai muille kielille.
- Kaksikielisten luokkien vanhempainillat järjestetään mahdollisuuksien mukaan kaksikielisesti.

Kodin ja koulun välisen kommunikation kieli

Koulun ja kodin välisen yhteistyön ja kommunikation **ensisijainen kieli on suomi**. Englantia tai muita kieliä voidaan kuitenkin käyttää vanhempaintapaamisissa mikäli se on oppilaan edun mukaista ja palvelee perheen tarpeita parhaiten.

Kielimyönteisten koulujen tunnusmerkkeihin kuuluu, että **vanhemmilla on tarvittaessa mahdollisuus käyttää omaa kieltään kodin ja koulun välisissä tapaamisissa**. Vanhemmilla on lakisääteinen oikeus oman äidinkieliseen tulkkiin.

Kaksikielisten luokkien vanhempainillat ja muut tapaamiset voidaan järjestää kaksikielisesti. **Kaksikielisten luokkien opettajat viestivät koteihin mahdollisuuksien mukaan molemmilla kielillä**.

EKK on pyrkinyt tarjoamaan **nettisivuillaan tietoa myös englanniksi**. Lisäksi **rehtorin tiedotteet** lähtevät koteihin mahdollisuuksien mukaan kahdella kielellä. **Koulusihteeri** kommunikoi tarvittaessa englanniksi.

EKK:n muu henkilökunta

EKK pyrkii olemaan kielitietoinen työpaikka, jossa erilaisiin kielenkäytön tilanteisiin ja teksteihin kiinnitetään jatkuvaa huomoita.

Koulun muuhun henkilökuntaan kuuluu moniin kieliryhmiin kuuluvia työntekijöitä, myös sellaisia, jotka eivät puhu sujuvaa suomea. **Työskentelyssä heidän kanssaan käytetään arvostavaa ja ymmärtävää suhtautumista eri kieliä ja kielimuotoja kohtaan. Tämä tarkoittaa myös omien kielellisten valintojen arviointia ja muokkaamista tilanteeseen sopivaksi.**

Oppilaita opetetaan suhtautumaan myönteisesti koulun henkilökunnan rikkaisiin ja moninaisiin kieli- ja kulttuuritaustoihin.

Oman äidinkielen opetus

EKK:ssa ymmärretään oman äidinkielen osaamisen tärkeys ja rikkaus. Oman äidinkielen osaaminen tukee myös S2 oppilaiden suomen kielen osaamista. **EKK:ssa kannustetaan myös monikielisiä lapsia eri kielitaitojen kehittämiseen ja ylläpitämiseen. Vanhempia kannustetaan käyttämään äidinkieltään lastensa kanssa ja lasten kotikielistä puhutaan myönteiseen sävyyn.**

EKK:ssa on joka vuosi vastuhenkilö, jonka tehtävänä on informoida perheitä Espoon kaupungin tarjoamista oman äidinkielen tunneista. Perheitä kannustetaan ilmoittautumaan näille oman äidinkielen tunneille.

Lasten osallistumisesta oman äidinkielen tunneille puhutaan myönteiseen sävyyn.

S2 opetuksen tarpeen arvioiminen

- Maahanmuuttajataustaisille, monikielisille ja ulkomailta palaavien suomalaisperheiden lapsille tarjotaan suomi toisena kielenä -opetusta. Oppilas, joka ei osaa vielä lainkaan suomea, ohjataan Espoon kaupungin valmistavaan opetukseen.
- **Suomea toisena kielenä opetetaan oppilaille, joiden suomen kielen taito ei ole äidinkielen tasoinen kaikilla kielitaidon osa-alueilla. Koulu arvioi oppilaan suomen kielen taidon.**
- Jos opettajalla tai huoltajalla herää ajatus suomen kielen ja kirjallisuuden oppimäärän vaihtamisesta (S1-> S2 tai S2->S1), asia käsitellään oppilasta opettavien opettajien yhteistyönä. Opettajat arvioivat oppilaan suomen kielen taidon riittävyyden eri oppiaineiden opiskelussa.
- Huoltajia tiedotetaan oppimäärän vaihtamisen vaikutuksesta oppilaan arviointiin ja siitä, miten tärkeää on kielen monipuolinen ja vahva osaaminen opintojen etenemisen ja työllistymisen kannalta tulevaisuuden Suomessa. **Koulun rooli on auttaa oppimäärän valinnassa, mutta huoltajilla on päätösvalta.** Huoltajien kanssa laaditaan vapaamuotoinen kirjallinen hakemus oppimäärän vaihtamisesta. Rehtori tekee päätöksen oppimäärän vaihtamisesta huoltajan valinnan mukaan ja päätös postitetaan huoltajille. Oppimäärää ei voi vaihtaa kesken lukukauden, eikä sitä voi vaihtaa jatkuvasti edestakaisin.

Päiväkoti Aarteet ja Päiväkoti Esikko

Espoon kristillisen koulun päiväkotien opetuskieli on suomi. Päiväkoti ja eskari ovat tärkeitä paikkoja jokaisen lapsen kielen kehittymiselle. **Erityisen tärkeää päiväkodin kielellinen vaikutus on lapsille, joiden kodeissa ei puhuta suomea.** Päiväkodin henkilökunta puhuu arjessa kaikille oppilaille suomea, vahvistaen heidän kielitaitoaan ja luoden hyvää pohjaa koulunkäynnille suomenkielisessä oppimisympäristössä.

Espoon kristillisen koulun päiväkodeissa toteutetaan **kielirikasteista opetusta**, jossa kohdekieli on englanti. Esiopetuksessa tätä opetusta on **n. 45 minuuttia viikossa ja se toteutetaan suunnitelmallisesti**, ennenkaikkea lyhyiden englanninkielisten tuokioiden muodossa. Englanninkielisissä tuokioissa mm. lauletaan ja opetellaan englanninkielisiä fraaseja. **Varhaiskasvatuksessa aloitellaan leikinomaista englanninopiskelua laulujen ja loruttelun kautta. Näiden tuokioiden ulkopuolella opettajat puhuvat suomea.**

Iltapäiväkerho ja muut kerhot

Espoon kristillisen koulun **iltapäiväkerho on suomenkielinen.**

Iltapäiväkerhon vaikutus suomen kielen kehittymisen kannalta on erityisen tärkeää niille lapsille, joiden kotona ei puhuta suomea.

Oppilaiden keskinäisiä muita kielivalintoja ei rajoiteta mikäli niillä ei suljeta toisia lapsia leikkien ulkopuolelle.

Iltapäiväkerhon aikuiset puhuvat oppilaille ennenkaikkea suomea.

Oppilaiden vanhempia palvellaan luontevalla kielellä.

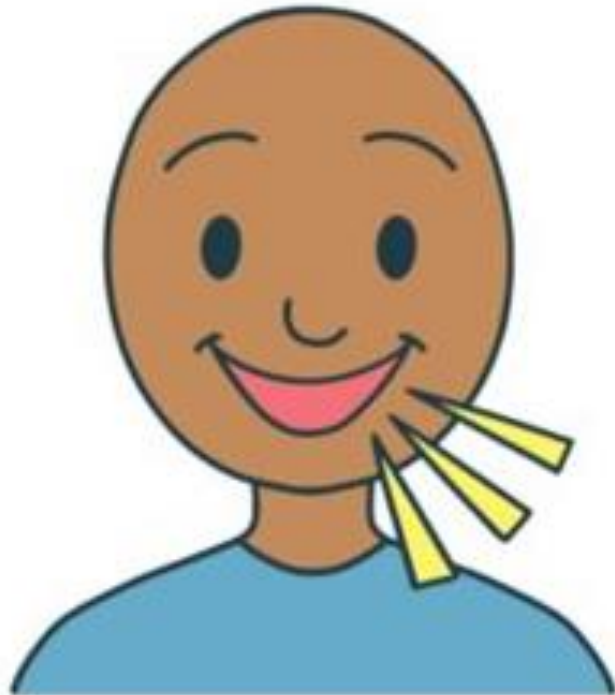
Koulun muut kerhot ovat pääsääntöisesti suomenkielisiä, poikkeuksena erilaiset kielikerhot.

Talentti

- Taidekoulu Talentin opetuskieli on suomi. Talentin opettajat käyttävät suomen kieltä oppilaiden kanssa kommunikoidessaan.
- Talentin toimintaan osallistuminen tukee osaltaan oppilaiden suomen kielen oppimista.
- Oppilaiden rikkaaseen kieli- ja kulttuuritaustaan suhtaudutaan Talentissa positiivisesti.
- Talentin ohjelmisoon voi kuulua välillä esimerkiksi laulujen opettelu eri kielillä.

Kieliystävällinen koulu

Samalla kun EKK:ssa toimitaan määrätietoisesti oppilaiden suomen kielen taitojen varmistamiseksi ja vahvistamiseksi, pyrimme olemaan kieliystävällinen koulu. Ketään ei rangaista oman äidinkielen käyttämisestä. Kieliystävällisessä koulussa oppilaat tuntevat olevansa kielitaustoineen hyväksyttyjä ja arvostettuja.

Kielenkäytön perusteiden tarkistus

- EKK:n kielenkäytön perusteita arvioidaan vuosittain ja siihen tehdään muutoksia tarvittaessa.
- Dokumenttia arvioi koulun kielitiimi sekä koulun johto.
- Dokumentin hyväksyy koulun johtokunta. Päivitys tehdään joka kolmas vuosi tai tarvittaessa useammin.